

TASHRIF QOG'OZLARI, ULARNING DIZAYNI VA QO'LLANILISHI

¹Axmedov E.Yu.

(MSc, assistant, Dasturiy injiniring kafedrası, Muxammad al-Xorazmiy
nomidagi TATU Urganch filiali, +998974567912)

²Ro'zmamatov F.U.

(4 kurs talabasi Muxammad al-Xorazmiy nomidagi TATU Urganch
filiali)

<https://www.doi.org/10.5281/zenodo.8001542>

ARTICLE INFO

Received: 25th May 2023

Accepted: 30th May 2023

Online: 31th May 2023

KEY WORDS

*Atribut, imidj, potentsial mijoz,
rekvizit, logotip.*

ABSTRACT

*Zamonaviy dunyoda tashrif qog'ozi o'zini oldingi nomini
("mehmon" kartasi deb ataladigan) yo'qotdi. Bugun
hammasi tobora ko'proq sof biznes muomalalari uchun
uchun ishlatiladi.*

*Bir necha yil oldin mamlakatimizda tashrif qog'ozlari
kamdan-kam uchraydigan narsa edi. Endi hamma biznes
tashrif qog'ozlarini oladi ular majburiy atribut
bo'lganligi sababli kengroq tarqalgan firmalar vakillari
bilan, ayniqsa birinchi uchrashuvda biznes aloqalarini
o'rnatishda ishlatiladi.*

Vizitkalar ham bir varaq emas 5x9 sm, 4x8 sm - ayollar uchun kichik formatdagi qalin karton ishlatiladi. Ammo bu amaliyotda hamma joyda ham, Buyuk Britaniyada ham kuzatilmaydi. masalan, ayollarning tashrif qog'ozlari, aksincha, erkaklarnikidan kattaroqdir.

Diplomatning tashrif qog'ozi:

Rasmiy shaxsning tashrif qog'ozida faqat ismi, familiyasi va lavozimi (bizning amaliyotimizda - ismi, otasining ismi, familiyasi va lavozim) ko'rsatiladi. Telefon raqami, uy va ish manzillari ko'rsatilmagan holda chop etiladi. Ikkinchi tashrif qog'ozida faqat pozitsiya bosiladi (masalan, elchi). Uchinchi ko'rinish tashrif qog'ozlari faqat norasmiy holatlar uchun ishlatiladi, unda diplomatning ismi, otasining ismi va familiyasi ko'rsatiladi.

Biznesmenning tashrif qog'ozi:

Oddiy biznesga kelsak amaliyotda tashrif qog'ozlarida familiyasi, ismi, otasining ismi, ish joyi, manzili, lavozimi, rasmiy telefon raqami ko'rsatiladi. Vizitkalarining shrifti odatda mahalliy ommaviylikka bog'liq bo'lib, qat'iy tartibga solinmaydi. Matn mahalliy tilda chop etiladi yoki mezbom mamlakat tilida (lekin ko'pincha ingliz tili). Rossiyada ikki tomonlama tilda ishlab chiqarish kuzatiladi: bir tomonda matn rus tilida, teskari tomonida - ingliz tilida chop etiladi. Ammo bu mutlaqo to'g'ri emas, matn vizitkaning bir tomonida chop etilishi kerak, shunda ikkinchi tomonida eslatma yozish mumkin. Shunga asoslanib, biznes vizitkalari ikkita bo'lishi to'g'riroq - ona tilida, shuningdek, ingliz tilida yoki ehtiyojga qarab boshqasi. Vizitkalarining rangi hozirda turlicha: oq, pushti va ko'kdan qoragacha (protokol bo'yicha ular oq bo'lishi kerak).

Vizitkada shaxsiy ma'lumotlardan tashqari uning fotosurati ham ko'rsatilishi mumkin. Vizitkalarni loyihalash uchun qat'iy talablar faqat diplomatik amaliyotlarda kuzatiladi.

Vizitkadagi shaxsiy ma'lumotlar har doim 3-shaxsda yoziladi. Masalan: "Yangi yil tabriklari uchun rahmat", "E'tiboringiz uchun rahmat" va hokazo. Vizitkalar hech qachon imzolanmaydi va ularda sana ko'rsatilmaydi [1].

Vizitkalar, ularning dizayni va aloqada qo'llanilishi

Bunda imkon qadar kompaniyaning pochta manzili, telefon, faks va telefaks, shuningdek kotibaning telefon raqamlarini to'liq ko'rsatish kerak. Kichkina ayyor hiyla – bu agar chet elliklar kartada ikkita yoki uchta telefon bo'lsa kishi obro'li firma bilan muomala qilayotgandek taassurot qoldiradi.

Vizitkalarining ko'p turlari mavjud bo'lib keng tarqalgan turlari quyidagilar:

Standart tashrif qog'ozi. Bosh harflarda familiyasi, ismi va otasining ismi, kichik harflarda lavozimi chop etiladi. Odatda manzili va telefon raqami (shu jumladan uy telefoni) ko'rsatiladi.

Maxsus va vakolatli maqsadlar uchun karta. Bunda firmaning manzili va telefon raqami ko'rsatiladi. Bunday holat kontakti davom ettirish uchun sozlanmagan. U faqat o'zini tanishtirishga qaratilgan.

Kompaniyaning tashrif qog'ozi. Kompaniya nomidan tabriklar uchun ishlatiladi. Misol uchun bayram kunida kompaniya nomidan sherik kompaniyasiga gullar va bunday kartani joylashtirib savat yuboriladi [2].

Ma'lumki, tashrif qog'ozi reklama sifatida ko'p ishlatiladi. Televizion reklama bir necha daqiqada "yashaydi", flayer - bir yoki ikki kun, gazetada e'lon - bir necha kun. Jurnalda reklama bir necha oy davomida "yashashi" mumkin. Vizitka ko'pincha yillar davomida "yashaydi". Vizitka - xodim imidjining eng muhim elementlaridan biri. Tashrif qog'ozi juda ko'p ma'lumotlarni topish mumkin bo'lgan mini-xulosa bo'lib kompaniya haqida foydali ma'lumotlarni olish mumkin. Shuning uchun tashrif qog'ozini tayyorlaganda umumiy qabul qilingan qoidalarga amal qilinadi.

Shunday qilib, eng oddiy narsalardagi kichik xatolaliklar:

1. Juda arzon bosib chiqarish. Tashrif qog'ozini ishlab chiqarishda iqtisod qilinadi Ularni o'zi ofis printerida chop etadi yoki eng arzon bosmaxonalarga buyurtma beriladi. Ikkala holatda ham salbiy natija olinadi, kompaniyaning tovarlari yoki xizmatlarining sifati nisbatan baholanadi.
2. Faqat matn. Ushbu xato firma iqtisod qilish va vizit kartochkalar tartibini tajribasiz xodimga ishonib topshirishda hosil bo'ladi.
3. Chop qilishdagi xatolar. Dizaynerlar ko'pincha matnlarda, telefon raqamlari, familiyalar xato qilishadi. Shuning uchun ehtiyotkorlik bilan chop etilishidan oldin tashrif qog'ozi matnini tekshirib ko'riladi. Telefon raqamidagi xato natijasida potentsial mijozlar bog'lana olmaydi va kompaniya allaqachon buzib tashlangan deb hisoblaydi.
4. Aniq bo'lmagan matn.
5. Nostandart o'lcham. Agar tashrif qog'ozi cho'ntakka mos kelmasa tashlab yuboriladi yoki qutida saqlanadi.
7. Tushunarsiz rasm. Rasmlar matnga qaraganda osonroq va tezroq qabul qilinadi. Shuning uchun tashrif qog'ozlarida rasmlar va logotiplarga e'tibor qaratish kerak [3].

References:

1. Все об этикете: этикет от А до Я /Автор-сост. И.Н.Кузнецов. М., 2006.
2. Деловая этика: учебное пособие / Авт.-сост. В. К. Трофимов. – 2-е изд., испр., и доп. – Ижевск: ФГБОУ ВО Ижевская ГСХА, 2018. – 256 с.
3. Визитные карточки: хитрости и тонкости делового обмена Т.И.Рубцова Российский внешнеэкономический вестник 3-2017